

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE

WE SRZODE DZIA 10. LUTEGO ROKU 1768.

Z TUREK

Z Carogrodu d. 9. Grudnia.

Kawaler Giustiniani nowy Po-
fel Rzepltey Weneckiey miał
dnia 19 przeszłego miesiąca pier-
wizą iwoię u Wezyra W. au-
dyencyą, a dnia wczorayszego
też audyencyą miał u Cesarza
Jmci. Są ieszcze Osoby niektò-
re w tym Mieście stołecznym,
moro wym powietrzem zarażo-
ne, ale iest nadzieia, iż ta plaga
szerzyć się nie będzie. Nie któ-
rzy z ludzi na służbie u Posła
Weneckiego zostaiących zara-

zili się, powiadaia nawet, iż się
na iedney z Zon Cesarzkich, zna-
ki tey zarazy pokazały. Oba-
wiaią się tu rozmaitych wrzą-
dach, i w sposobie postępo-
wania odmian. Wezyrowi
Wielkiemu, który iuż wiele
szczęścia odmian doznał, a za-
tym u Dworu i w radzie Cesar-
skiej nie mało ma nieprzyiaciòł,
Wezyrowi mówię Wielkiemu za-
daia, iż zbyt do pokoiu skłon-
nym iest, rozumieią nawet nie
ktòrzy, iż w kròtce tenże go los
potka, który wielu iego poprze-

dników potkał, co jeśli nastąpi, niemożna wątpić, iż iakie w zamysłach Cesarzkich nastaną odmiany.

Z W Ł O C H

Z Genui d. 9. Stycznia.

Mrozy tu nader tęgie panują, Kurryerowie dla zasypanych śniegami dróg w biegu swoim często bywają hamowani. Okręty też dla przeciwnych wiatrów przybywać do portu naszego nie mogą. Od tygodnia ledwie kilka okrętów weszło do portu naszego z Sycylii i innych miejsc z zbożem. Między ostatnimi temi są trzy okręty Hollenderskie, dwa z Amsterdamu, a jeden z Rotterdamu. Ostatnie listy z Madrytu donoszą, iż Król Jmć Hiszpański z Xiążęciem Asturyi i Infantami Gabrielem i Ludwikiem łowami bawiący się wkrótce nader czasu ubił 135 Bekałów, 12 Kuropatw, 12 Lisów, 12 Dzików i 10 Jeleni. Z *Grossetto* donoszą, iż bicie rowu przez bagna *Kastiglionkie* bardzo się dobrze udaie. Trzysta ludzi około tego pracuje pod dyrekcją Xiędza *Ximenes Soc: JESU*, a że czas do tego wielce jest sposobny z tą iż bagna te zalane tego roku wzierającemi wodami

nie były przeto też znacznie w tey już robocie pokąpiono.

Z A N G L I I.

Z Londynu d. 12. Stycznia.

Po danym od Króla Jmci upewnienia, iż na potym czas noszenia u Dworu żaloby skrócony będzie, Kupcy i Fabrykańci tutaj dnia 9 tego miesiąca oddali Królowi Jmci na piśmie dziękczynienie za ustawę tak pożyteczną sobie. Kilka też tysięcy Tkaczów udało się parami do *S. James*, z których czterech do Króla Jmci wpuszczono na oddanie podziękowania za tę samą łaskę. Fabrykańci gazy czarnej w *Norwich* obawiali się iakiej dla siebie z takowey ustawy szkody, i dla tego 4 z pomiędzy siebie wysłali do *Hrabi de Hertford Szambellan* wielkiego, który ich upewnił, iż żadnego z tąd nie odniosą uszczerbku, ponieważ czasu tylko przeciągłość w noszeniu żaloby, nie zaś sposób będzie odmieniony. Dnia 7 tego miesiąca *Lord Conway* złożył urząd Sekretarza stanu w interessach północnych. Ten urząd oddany jest Lordowi *Weymouth*. Rzeka *Tamiza* puściła, i wszelka żeglownia po niej znowu jest łatwość. W publicznych tutajszych wiadomościach wydrukowane tra-

trakt handlowy nie dawnemi
czasami między Anglią i Rosyją za-
warty. Złożony on jest z 26
warunków, których treść jest
następująca. Między Koroną
W. Brytanii z jednej strony i
Cesarstwem Rosyjskim, z dru-
giej jako też między stanami,
Krainami, Królestwami, Pań-
stwami do obudwóch stron nale-
żącemi będzie pokoy, przyiaźń,
wzajemne porozumienie, praw-
dziwe, szczerze, stałe i doskonałe
zachowane bez najmniejszego
ubliżenia tak na lądzie, jako i na
morzu. Poddani obudwóch po-
tencyi będą mieli zupełną wol-
ność żeglugi i handlu w wszyst-
kich stanach w Europie położo-
nych, do których żegluga i han-
del w niniejszym czasie jest
lub na potym będzie pozwo-
lona. Zatem poddani obu-
dwóch potencyi do tych kra-
in wchodzić, w nich handlować
i przebywać będą mogli z okrę-
tami swoimi, lub statkami bądź
naładowanymi, bądź też próżne-
mi, a to w wszystkich portach i
miastach, w których ta wolność
nadana jest poddanym iakiego
kolwiek ianego narodu; Czeladź
okrętowa, podróżni, okręty Ros-
yjskie równie iak Brytańskie,
choćby też na nich naydowali

się ludzie inney iakiey potencyi
podlegający, tak przyięci będą,
iak wszelakiego innego narodu,
któremu naywięcej w tey mie-
rze pozwolono. Maytkowie i
podróżni, żadnym sposobem przy-
muszeni nie będą do przyięcia
przeciw woli swoiey służby w
iakiey kolwiek z potencyi ten
traktat czyniących, wyjąwszy
iedynie własných swoich podda-
nych, którychby potencya któ-
ra do włafney służby swoiey po-
trzebować mogła. Wolno bę-
dzie poddanym W. Brytanii
prowadzić lądem albo morzem
do wszystkich Prowincyi, do
których ianemu iakiemu naro-
dowi przystęp jest dany, wsze-
lakie towary, których wpro-
wadzenie nie jest zakazane. Taż
sama wolność poddanym Rosyji-
skim będzie nadana, byleby tyl-
ko handlujący z obu stron zacho-
wali prawa, ustawy i przepisy
Kraiu, w którym handlują &c.
Co się tycze traktatu, który
między nami i Szwecyą miał
być zawarty, wszyscy rozumie-
ją, że iuż cale jest zarzucony.
Okoliczności kwitnącego w Eu-
ropie pokoju nie bardzo nas do
takowego traktatu zachęcają,
zwłaszcza, iż dołyć znaczną
Szwecyi postąpić musiane-

by sumnę pieniędzy, których sami teraz potrzebuemy. Francya traktaty swoje z Szwecyą od dawnego czasu zawarte odnowiła i zaległe przez czas nieiaki summy posilkowe wypłacić obowiązała się.

Z N I E M I E C

Z Hamburga d. 13. Stycznia.

Listy z Stockholmu donoszą, iż do tych Prowincyi w których są kruszcowe góry miedziane lub żelazne, posłano 6,000 beczek zboża, aby ubogim bez zapłaty było rozdane, także 20,000 beczek, które mnieyszą niż na targach ceną będą przedawane. Zboże to nakładem skarbu z Rossyjskich Kraiów jest sprowadzone. Z Danii piszą, iż Król Jmć swoje ukontentowanie z przychynu zawartego traktatu względem Xięstwa Holsztyńskiego osobliwszym sposobem oświadczył Hrabci *de Filozofow* i Baronowi *de Saldern* Ministrom Rossyjskim, którym oraz oznaymił, iż Konfyliarzów swoich do zawarcia tego traktatu użytých wynieść miał na godność Hrabców Królestwa Duńskiego, co też na pokojach Królewskich zaraz ogłosił Marszałek Dworu.

Z Trewiru d. 14. Stycznia.

Jan Filip Hrabia *de Waldendorf*

Arcy-Biskup Elektor Trewirski umarł tu dnia 12 tego miesiąca o godzinie wpół do ósmey wieczornej, mając lat 66, Miesiący 7 dni 18. Urodził się był dnia 24 Maia 1701. Obrany był Koadjutorem Arcy-Biskupstwa 11 Lipca 1754, Elektorem zaś został 13 Stycznia 1756. Kanonikiem był tutejszym od R. 1718 Proboszczem Kollegiaty S. Albana w Moguncyi R. 1730. Proboszczem Kollegiaty tutejszey S. Symeona w R. 1736. Officyałem generalnym w R. 1739. Dziekanem i Stathalterem w R. 1742. Był oraz Biskupem Wormacyeńskim od R. 1763.

Z Manheim d. 19. Stycznia.

Xiążę *de Zweybrucken* dnia 15 tego miesiąca tu przybył, a Xiążę Klemens Królewic Polski Biskup Frysingeński i Ratisboński przyjechał dnia wczorajszego po południu. Spodziewano się tu na dzień 16 tego miesiąca Elektora Arcy-Biskupa Mogunckiego, i wżyskie na przyjęcie iego uczynione były przygotowania, ale za nadeysciem Kurryera wieczorem, dowiedziano się, iż Elektor Arcy-Biskup Jmć na inny czas tę podróż odłożył, ponieważ przez Rhen dla gęstey kry przeprawić się nie podobna.

SUPPLEMENT

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

WE SRZODĘ DNIA 10. LUTEGO ROKU 1768.

Z Rzymu d. 26. Grudnia. Margrabia de Barbantane pełnomocny Minister Francuski u Dworu Toskańskiego, wyjechał z tam do Neapolu. Potrzeżono tu od niejakiego czasu wiele z fałszowanych bilietów Banku i po pilnym roztrząśnieniu potrzebżono, iż znisłone były od niektórych za zbrodnie swoje na galery osadzonych.

Z Liworny d. 6. Stycznia. Dnia 24 przeszłego miesiąca obrano z ryszunków wojennych okręty do W. Xiążęcia Jmci naszego należące. Officyerowie i żołnierze na nich zostający w paradzie do kwater swoich powrócili. Mamy wiadomość z *Isola Rossa*, że Korfyanie z wielkim pośpiechem uzbraiają statki swoje, które wkrótce wynieść na morze mają, i że tak na wyspie *Capraja*, iako też i po całym Korfykańskim Królestwie zgromadzano iak naywięcey przewozowych okrętów, á to na wyprawę wielkiej nader wagi, ale do tam tajemną. Do tych wiadomości przydaia, iż pół galar wielki inż zakończony, spuszczoney na morze miał być na wyspie *Centuri* w przytomności Generała *Paoli*, którego się tam spodziewano. Ten port jest w Prowincyi *Capo-Corso* i dwa obrońne Zamki weyścia do niego bronia.

Z Cadix d. 18. Grudnia. Dnia 15 tego miesiąca zawinęły do tutajzey odnogi trzy wojenne Xebeki i Fregata *S. Rozalia* nazwana, batalion drugi Regimentu pieszego Flandryi na niey znajdował się. Ten Regiment z kilką innemi posłany być ma

do Ameryki Hiszpańskiej. Okręt kompanii Indyjskiej Francuskiej *le Penthièvre* nazwany wyboczył też do naszego portu, z którego po zabranii pewney summy Talarów, udać się ma do wyspy *Maurice* i do brzegów *Coromandel*. Podług listów z *Larache* Miasta w Marekańskim Cesarstwie położonego dnia 28 Listopada pisanych, wszczął się tam dnia 26 tegoż miesiąca pożar, którym dwie trzecie części tegoż Miasta w perzynę były obrócone. Wiele ludzi oboiej płci i rozmaitego wieku przez ten pożar zginęło.

Z *Madrytu d. 21. Grudnia*. Za dotrzą tu wiadomością, iż się morowa zaraza po brzegach Afrykańskich szerzyć zaczęła, wyszedł Królewski rozkaz nakazujący Kwarantanę okrętom wszystkim do *Cadix* zonychże stron przychodzącym. Dawnieysze ustawy mają być wtey mierze pod najsurowszymi karami zachowane. Nowe osady nałze w *Sierra Morena* coraz się bardziey pomnażają, często tedy po 15 po 20 ludzi do osadzenia onego Kraju pustego (prowadzonych przejeżdża. Wszystkim dane bywają Królewskie paszporty z rozkazem aby po Miastach i wsiach wygodne bez zapłaty mieszkanie i przyzwoite wyżywienie, dane im było. Nad to codziennie pewne na potrzeby swoje odbierają pieniądze.

Z *Londynu d. 12. Stycznia*. Donieśliśmy dawniey, iż Król Jmć dnia 23 przeszłego miesiąca nową Sekretarza stanu co do interesów osad Amerykańskich ustanowił godność i oną obdarzył Hrabie *Hillsborough*. Zamyśl ten nie jest nowy, i po części potrzebny. Już dawno o tym myślono, iedyna przeszkoda była obmyślenie pensyi temu nowemu stanowi Sekretarzowi bez uszczerbku wycięzonego skarbu. W dalszym czasie kiedy znouu przedsięwzięcie to do skutku przywieść chciano, Hrabia *Chatham* z emulacyi niejakiey temu się sprzeciwił. Stan osad naszych od tego czasu nader zaniedbanych koniecznie ustanowienia tego urzędu wyciągał, dwa tylko przeciw temu czynią zarzuty. Pierwszy zarzut jest, iż urząd każdy nowy jest przy mnożeniem potęgi Koronie, á zatym rzeczą temu krajowi zawsze straszną. Może przyiść czas, którego nie Jerzy III. bę-

dzie panował. Gdyby kiedy berło dostało się w ręce Monarchy innego ułożenia i odmiennych zdań, ktoby iemu przeszkodził korzystać z tego przymnożenia potęgi. Burnet opisując ustanowienie 12 nowych Parów od Królowey Anny mówi, że lubo nicht nie może przeczyć, że Korona ma prawo czynienia nowych Parów, iednak używanie tey władzy nie może od ludu nie być poczytane za niebezpieczne względem szczęśliwości i intereffów tego Królestwa. Sam skutek to pokazał, bo w kilka dni potym podana była Jzbie wyższey pewna propozycya, która podług pragnienia Dworu przyięta większością głosów za pomocą 12 nowych Parów była. Ministrowie widząc w tedy przemagającą stronę swoię w Jzbie wyższey, Projekt do Utrechtskiego traktatu podali, który też Projekt był przyięty. Drugi zarzut nie do przyszłego czasu iak pierwszy rozciąga się, ale do ninieyszego należy. Trzeba obmyślić pensyą nowemu Sekretarzowi stanu, a podobno i pod-Sekretarzowi, który podług wszelkiego podobieństwa będzie Posłem do Jzby niższey Parlamentowey. Ta pensya mnieysza być nie może za pensyą innych dwóch Sekretarzów stanu, przeto przybędzie skarbowi rocznego expensu 8,000 F. S. oprócz innych mnieyszey wagi nakładów. Hrabia *de Hillsborough* już obiał urząd swdwy, i z wielką usilnością pracuje nad intereffami osad Amerykańskich, których Agenci po kilkakrotnie od Ministrów byli przyzwani. Uczynione temu Ministrowi, były reprezentacye nayważniejszye względem zatrudnienia handlu Amerykanów w tym samym czasie, w którym podatki na nich wkładają do znolenia niepodobne. Te remonstracye, uwaga samychże podatków, boiażú skutków wyniknąć mogących z użycia nie pomiarkowaney władzy, zdają się teraz nieco Ministrów w zruszać. Już nawet ułożony ma być Projekt, któryby przyięty od Parlamentu ściślejsze osady nasze z Anglią złączył.

Z Darmstadt d. 4. Stycznia. W przeszłym miesiącu Grudniu oobliwizyeh tu mieliśmy gości to iest panującego Margrabię *de Baden Durlach* z Margrabiną Małżonką swoią Córką Landgraffa Jmci tu panującego, który iey od lat 16 nie widział.

Langraff Jmć przy podszłym nader wieku swolm cale ozerstwiy, wiele tym gościom był rad, ktorzy się tu przez trzy dni zabawiwszy, nazad do *Carlsruhe* rezydencyi swoiey wylechali. W mieście *Gießen* nowa nauk wyzwolonych założona jest Akademia, ktorey Prezydentem jest Baron *de Riedesel* Minister pierwszy stanu w tuteyszym Państwie ta Akademia złożona jest z dwóch części, pierwsza z lekarzów, druga z Filozofów składać się ma.

Z *Trewiru* d. 17. *Stycznia*. Ponieważ żegluga po rzece *Mo-selia* ielzcze nie jest bezpieczna, przeto też ciało zmarłego Elektora naszego z *Ehrenbreitstein* gdzie umarł, nie tak prędko będzie tu mogło być przeprowadzone dla złożenia onego w grobie tuteyszych Arcy-Biskupów. Kapituła Metropolitańska dzień 10 Lutego naznaczyła, na obranie nowego Arcy-Biskupa.

Z WARSZAWY DNIA 10. LUTEGO.

J. K. Mć P. N. M. dnia wczorayszego powracając z *Ujazdowa*, o godzinie dwunastej południowej, udał się prosto przez *Wisłę* do *Goleźdinowa*, gdzie oglądał nowe Manufaktury *Kapeluszów*, *pończoch* i innych wełnianych materyi, z tamtąd do *Targowka* o ćwierć mile za *Pragą* leżącego na *Obiad*, po którym powrócił nazad do *Zamku*.

Jmć X. *Szeptycki* Biskup *Lwowski* *Ritus Græci* *Uniti* dnia onegdayszego nadiechał tu, dokąd także w *Niedzielę* przeszłą Jmć P. *Graff Bruhl* *General* *Artylleryi* *Koronney* z *Drezna* powrócił.

Sądy *Relacyine* *Koronne* J. K. Mć. P. N. M. w *Marcu* złożyć *determinował*.

Podaje się do wiadomości, że na przyszły *Czwartek* dnia 11 Lutego, i w następujące dni będą rozmaite Rzeczy przez *Pana* *Michała* *Grölla* w *Marywillu* *Num: 19.* *Aukciowane*.

Koń *siwy*, *Ogier* *rostry*, *wybiewszy* się z *sanek*, z *chomątem* i *leycem* *zginął* *przeszłej* *Soboty* *w* *nocy*. *Ktoby* go *znalazł*, *uprasza* się *aby* *dał* *znać* *do* *Pocztamtu* *Warszawskiego*. *Będzie* *miął* *za* *to* *nadgrode*, *i* *wdzięczność*.